

Hvordan bør en hund se ut?

Et undervisningsopplegg om hund, avl, dyrevelferd og menneskers ansvar

Hva skjer når vi mennesker bestemmer hvordan dyr skal se ut?

Dyrebeskyttelsen Norge

Bakgrunn

Hunden har levd sammen med oss mennesker i omkring 50 000 år. På 1800-tallet begynte overklassen å avle fram ulike hunderaser som ble stilt ut på hundeutstillinger. I dag finnes det hunder i svært mange ulike former, størrelser og farger. Det kan være fascinerende å se hvor forskjellige hunder kan være. Men noen av egenskapene vi mennesker synes er søte, spesielle eller attraktive, kan også føre til at hunden får problemer med å puste, bevege seg, regulere kroppstemperaturen eller leve et normalt og godt hundeliv.

Disse trekkene som blant annet kan være en kort snute, korte bein eller øyne som står ut, har blitt normalisert gjennom mange år. Mange er ikke en gang klar over at de gir hundene helseproblemer. Gjennom forskning og økt kunnskap om hundenes helse vet vi i dag mer om hvilke konsekvenser enkelte avlstrekk kan ha. Dyrebeskyttelsen Norge mener at denne kunnskapen skal komme hundene til gode.

Samtidig er det viktig at kunnskap om hundeavl ikke brukes til å klandre mennesker som allerede har en hund av en bestemt rase. Mange velger hund ut fra det de liker, kjenner til eller har fått anbefalt, uten å kjenne til alle helseutfordringene som kan følge med rasen.

I undervisningen bør vi derfor rette oppmerksomheten mot avlspraksis, samfunnets holdninger og hvordan vi kan avle fram sunnere hunder.

Målet er å skape forståelse og empati, både for mennesker og dyr. Vi kan fortsatt ha mange ulike hunderaser, men de mest ekstreme trekkene må avles bort.

Dyrebeskyttelsen Norge mener at vi ikke kan fortsette å avle hundene våre med overdrevne trekk som gir dem plager og sykdom. Vi mener det også bryter med dyrevelferdsloven som sier at dyr skal avles robuste med god funksjon og helse.

Avl betyr at mennesker velger hvilke hunder som skal få valper sammen for å få fram bestemte egenskaper som størrelse, utseende eller væremåte.

Alle trenger å lære hva man skal se etter slik at man velger en hund som har gode forutsetninger for å leve et sunt og godt liv.

Derfor har vi laget denne brosjyren, som vi tenker egner seg godt i undervisning.

Den tar for seg ulike utseender som har blitt skapt av mennesker, og som har blitt så ekstreme at de går på bekostning av hundenes velferd og livskvalitet

Dette er et tema som egner seg godt i skolen fordi det handler om mer enn hunder. Det handler om dyrevelferd, etikk, naturfag, genetikk, samfunn, jus, politikk og menneskers ansvar.

La elevene undersøke, diskutere, tenke kritisk og ta stilling.

Brosjyren kan brukes som utgangspunkt for samtaler som:

- Hvorfor ser hunderaser så forskjellige ut?
- Kan et utseende som vi mennesker synes er fint, være dårlig for dyret?
- Hva trenger egentlig en hund for å kunne leve et godt liv?
- Hvor går grensen mellom menneskers ønsker og dyrets behov?
- Hvem har ansvar når avl fører til sykdom eller smerte?
- Bør det være lov å avle fram egenskaper som kan gi helseproblemer?
- Kan vi endre måten vi avler hunder på?

Hundedetektiv

Elevene kan også bruke brosjyren som en «hundedetektiv»:

Se på egenskapene som er illustrert og diskuter hvilken funksjon de har.

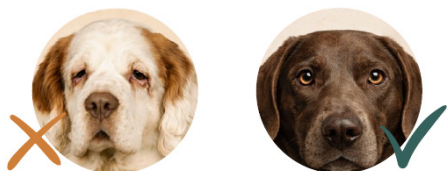
Hva trenger hunden snuten, halen, øynene, huden, beina og ryggen til?

Hva kan skje dersom disse kroppsdelene blir formet på en måte som gjør at de ikke fungerer normalt?

Unngå overdrevent kort hale

Unngå øyelokk som ruller innover eller utover

Unngå utstående øyne

Se på egenskapene

Hva trenger hunden snuten, halen, øynene, huden, beina og ryggen til?

Hva kan skje dersom disse kroppsdelene blir formet på en måte som gjør at de ikke fungerer normalt?

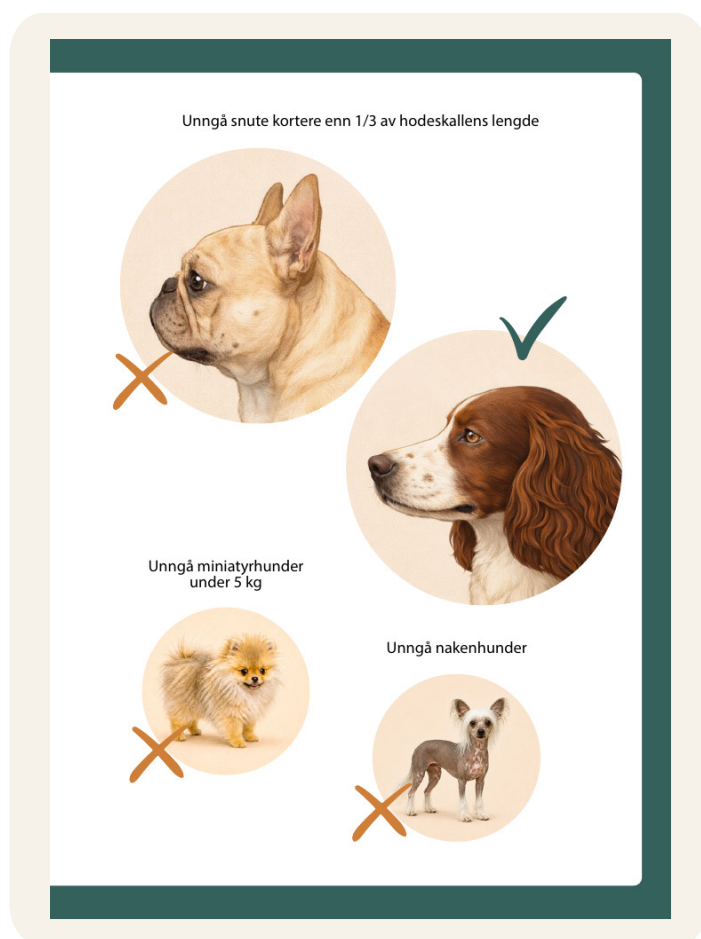
Fra «søt» til «sunn»

Et viktig poeng er å få elevene til å se forskjellen mellom hvordan et dyr ser ut for oss, og hvordan det har det som dyr.

En hund kan være søt, morsom eller veldig spesiell å se på – men det viktigste spørsmålet bør være:

Kan hunden puste, bevege seg, kommunisere, stelle seg og leve et godt liv?

Dette gir en fin mulighet til å arbeide med kritisk tenkning: Elevene kan undersøke hvordan våre egne ønsker og preferanser påvirker dyr, og diskutere hvordan vi kan ta bedre valg på dyrenes vegne.

Et tema med mange muligheter

Brosjyren kan brukes i korte samtaler eller som utgangspunkt for et større undervisningsopplegg. Den kan blant annet knyttes til:

Naturfag: kropp, funksjon, arv, genetikk, tilpasning og helse

KRLE: etikk, ansvar og hvordan vi bør behandle dyr

Samfunnsfag: lover, regler, forbrukervalg og samfunnsansvar

Rettslære: hundeavl har vært behandlet i alle rettsinstanser, men endelig, prinsipiell dom i Høyesterett i 2023

Norsk: argumentasjon, debatt, faktatekst og kritisk lesing

Tverrfaglig arbeid: dyrevelferd, bærekraft og menneskets forhold til dyr

Sunn hundeavl må ivareta flere egenskaper samtidig

Dyrebeskyttelsen Norge peker på at sunn hundeavl må ivareta flere egenskaper samtidig – blant annet utseende, helse, bruksegenskaper, genetisk mangfold, mentalitet/atferd og fruktbarhet.

Utseende

Helse

Bruksegenskaper

Genetisk mangfold

Mentalitet/atferd

Fruktbarhet

Kanskje elevene sitter igjen med nye spørsmål:

Hvis vi kan bestemme hvordan hunder skal se ut – bør vi ikke også sørge for at de kan leve godt med det utseendet vi gir dem?

Takk for at dere vil sette dyrevelferd på timeplanen!

Vi håper brosjyren kan bli et enkelt og engasjerende verktøy i undervisningen, og bidra til at barn og unge lærer å se dyr med et litt annet blikk:

**Ikke bare på hva som er fint å se på –
men på hva som er godt å leve med.**

Dyrebeskyttelsen Norge